

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Станислава Стоянова, Катедра Психология, ЮЗУ „Неофит
Рилски“

на дисертация на тема

**Emotional intelligence, anxiety and job satisfaction in primary teachers
from the Republic of Greece /**

**„Емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от
работата при начални учители от Р. Гърция“**

на Теофания Константинос Псарудаки, редовен докторант по

Педагогическа и възрастова психология

с научни ръководители: доц. д.н. Стоил Мавродиев и

доц. д-р Наташа Ангелова

Представени са автореферат на български език и автореферат на английски език. Дисертационният труд е написан на английски език и е структуриран в увод и няколко глави, списък с литература и приложение,

общо 189 страници, но в авторефератите е записано, че дисертационният труд е в обем от 204 страници. В авторефератите е записано, че дисертационният труд съдържа 13 диаграми, но той всъщност съдържа 12 диаграми. В дисертационния труд и в авторефератите се прави разграничение между фигури и диаграми, но всъщност диаграмите са вид фигури. За всяка фигура в текста трябва да има препратка към тази фигура. Такава отсъства например за фигура 1.

Първата глава представя теоретични постановки относно емоционалната интелигентност - представени са дефиниции на емоционална интелигентност, историческо развитие на концепцията за емоционалната интелигентност, теоретични модели за емоционалната интелигентност като способност, личностна черта и представяне, както и методи и методики за измерване на емоционална интелигентност. Разгледано е значението на емоционалната интелигентност за образованието.

Първа глава също така представя теоретични постановки относно тревожността – дефиниции за тревожност, прояви на тревожността в работата и модели за тревожността в работата, които я свързват със стреса, обкръжението, взаимоотношенията, здравословното състояние и представянето. Също така специално внимание е отделено на тревожността в работата на учители, като се проследяват резултати от предишни

изследвания относно факторите, които повлияват тревожността на учителите в работата им.

Първа глава от дисертационния труд също така съдържа раздел относно удовлетвореността от работата – представени са дефиниции на удовлетвореност от труда, теоретични концепции за връзката на удовлетвореността от труда с мотивацията за работа, фактори, които повлияват удовлетвореността от труда. Удовлетвореността от работата при учители се разглежда във връзка с тяхната професионална идентичност.

Втора глава Изследователски дизайн съдържа целта на дисертационния труд, опит за обосноваване на формулираните пет хипотези и самите хипотези. Изследвани са 220 гръцки начални учители, като демографските характеристики на извадката трябваше да бъдат описани в раздел 2.3 Sampling method and research sample (метод на формиране на извадката и изследвана извадка) вместо в раздел 3.1 Demographics (демографски характеристики).

Втора глава съдържа и описание на изследователския инструментариум – анкета за социално-демографските данни на изследваните, въпросник за емоционална интелигентност на Лоу, Вонг и Сонг (Emotional Intelligence Scale Questionnaire of Law, K. S., Wong, C. S., & Song, L. J., 2004). Докторантката посочва коефициентът Алфа на Кронбах

като индикатор на вътрешната консистентност на въпросника в нейната извадка.

Използвана е и скала на Хамилтън за оценка на тревожността (Hamilton Anxiety Rating Scale - HAM-A). Докторантката посочва коефициентът Алфа на Кронбах като индикатор на вътрешната консистентност на въпросника в нейната извадка.

Използван е въпросник за удовлетвореността от работата (Employee Satisfaction Inventory [ESI] of Koustelios/Bagiatis). Докторантката посочва коефициентът Алфа на Кронбах като индикатор на вътрешната консистентност на въпросника в нейната извадка.

В раздела за организация на изследването е описана процедурата на провеждане на изследването и спазването на етични правила при провеждане на изследването.

В главата за изследователския дизайн липсва раздел за използваните статистически методи за обработка на резултатите.

Трета глава представя резултатите от изследването. Приложен е факторен анализ за извличане на субскали по въпросниците за емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от работата. Резултатите по тези въпросници са представени чрез дескриптивна статистика под формата на средноаритметична и стандартно отклонение. За търсене на връзка между

емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от работата е приложен коефициент на корелация на Пирсън и регресионен анализ. Приложен е Т-критерий за търсене на различия по пол относно емоционалната интелигентност, тревожността и удовлетвореността от работата при гръцки учители. За търсене на връзка между възрастта, трудовия стаж, емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от работата е приложен коефициент на корелация. Приложени са дисперсионни анализи за търсене на различия по хобита, специалност, образование, семеен статус на учители относно емоционалната интелигентност, тревожността и удовлетвореността от работата при гръцки начални учители.

При концептуализацията на изследването е трудно разбираемо какво има предвид докторантката с възприетото сходство от изследваните между годините служба и специалността, за което са представени данни в Диаграма 6 и Таблица 38.

Четвъртата глава се отнася до изводи относно нивата на емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от работата при гръцки учители. Всъщност в дисертационния труд никъде не се споменава колко процента от изследваните гръцки учители са с ниско, средно и високо равнище на емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от работата, което е сериозен пропуск, защото не е направен важен извод

относно част от целите на изследването. Изводите относно формулираните пет хипотези изглеждат коректни и са направени опити за обяснения на получените резултати от изследването.

Пета глава съдържа заключение относно важноста на изследване на избраните от докторантката феномени при учителите. Вниманието е обърнато на някои ограничения на изследването, свързани предимно с размера на извадката и възможност за обобщаване на получените резултати. Направени са препоръки за бъдещи изследвания и за провеждане на тренинги с учители за развитие на емоционална интелигентност, намаляване на тревожността и увеличаване на удовлетвореността от работата, като е отделено внимание на специфичната роля на директорите за това.

Формулирани са четири приноса на дисертационния труд, които приемам. Списъкът с литература съдържа внушителния брой 402 литературни източници. В приложение са поместени методиките на изследването на гръцки език.

Докторантката има три самостоятелни научни публикации, с което отговаря на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“.

Докторантката показва умения за правене на теоретичен обзор върху научна проблематика, организация и провеждане на изследване, представяне на резултати от изследване. Всички тези умения предстои да се развиват и

в бъдеще, но общото впечатление от дисертационния труд дава основание да се твърди, че на Теофания Константинос Псарудаки би могла да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

04.05.2025 г.

Рецензент:

Проф. д-р Станислава Стоянова

REVIEW

by Prof. Stanislava Stoyanova, PhD, Department of Psychology, South-West

University “Neofit Rilski”

on a PhD thesis on the topic of

“Emotional intelligence, anxiety and job satisfaction in primary teachers from

the Republic of Greece”

by Theofania Konstantinos Psaroudaki, PhD student in Educational and

Developmental Psychology

whose scientific supervisors are Assoc. Prof. Stoil Mavrodiev, D.Sc., and

Assoc. Prof. Natasha Angelova, PhD

An abstract in Bulgarian and an abstract in English are presented. The dissertation is written in English, and it is structured in an introduction and several chapters, a list of references and an appendix, 189 pages in total, but the abstracts state that the dissertation is 204 pages long. The abstracts state that the thesis contains 13 diagrams, but it actually contains 12 diagrams. The dissertation and the abstracts distinguish between figures and diagrams, but diagrams are actually a type of figure. For each figure in the text there should be a reference to that figure. Such is absent for example for figure 1.

The first chapter presents literature review on emotional intelligence - definitions of emotional intelligence, historical development of the concept of emotional intelligence, theoretical models of emotional intelligence as an ability, personality trait and manifested in performance, and some methods and methodologies for measuring emotional intelligence are presented. The importance of emotional intelligence for education is discussed.

The first chapter also presents literature review about anxiety - definitions of anxiety, manifestations of anxiety at work, and models of anxiety at work that link it to stress, environment, relationships, health, and performance. Special attention is also given to job anxiety in teachers, reporting findings from previous research on factors that influence teachers' job anxiety.

The first chapter of the dissertation also contains a section on job satisfaction - definitions of job satisfaction, theoretical concepts on the relationship of job satisfaction with work motivation, some factors that influence job satisfaction are presented. Job satisfaction in teachers is examined in relation to their professional identity.

Chapter Two Research Design contains the aim of the dissertation, an attempt to justify the formulated five hypotheses and the hypotheses themselves. The participants in the study were 220 Greek elementary teachers and the demographic characteristics of the sample should have been described in section 2.3 Sampling method and research sample instead of section 3.1 Demographics.

Chapter Two also contains a description of the research instruments, a survey about the socio-demographics of the subjects, the Emotional Intelligence Scale Questionnaire of Law, K. S., Wong, C. S., & Song, L. J., 2004. The PhD student reports Cronbach's alpha as an indicator of internal consistency of this questionnaire in her sample.

The Hamilton Anxiety Rating Scale (HAM-A) was also used. The PhD student reports Cronbach's alpha as an indicator of internal consistency of this questionnaire in her sample.

Employee Satisfaction Inventory [ESI] of Koustelios/Bagiatis was used. The PhD student reports Cronbach's alpha as an indicator of internal consistency of this questionnaire in her sample.

The section Research design describes the procedure of conducting the study and adherence to ethical rules while conducting the study.

The research design chapter lacks a section on the statistical methods used to process the results.

Chapter three presents the results of the study. Factor analysis was applied to derive some sub-scales on emotional intelligence, anxiety and job satisfaction questionnaires. The results on these questionnaires are presented using descriptive statistics in the form of arithmetic mean and standard deviation. Pearson's correlation coefficient and regression analysis were applied to search for

relationships between emotional intelligence, anxiety and job satisfaction. T-test was applied to search for gender differences in emotional intelligence, anxiety and job satisfaction in Greek teachers. A correlation coefficient was applied to search for a relationship between age, work experience, emotional intelligence, anxiety and job satisfaction. Several ANOVAs were applied to find out how teachers' hobbies, specialty, education, and family status differentiated emotional intelligence, anxiety, and job satisfaction in Greek elementary teachers.

In conceptualizing the study, it is difficult to understand what the doctoral student meant by the perceived similarity of those surveyed between years of service and specialty, for which data are presented in Diagram 6 and Table 38.

The fourth chapter concerns Discussion regarding the levels of emotional intelligence, anxiety and job satisfaction in Greek teachers. In fact, nowhere in the dissertation is there any mention of what percentage of the Greek teachers surveyed had low, medium and high levels of emotional intelligence, anxiety and job satisfaction, which is a serious omission because an important inference is not made regarding part of the research aim. The conclusions regarding the five hypotheses formulated seem to be correct and some attempts have been made to explain the results obtained from the study.

Chapter five concludes on the importance of studying the phenomena chosen by the doctoral student in teachers. Attention is paid to some limitations of the study, mainly related to the sample size and the possibility of generalizing

the results obtained. Some recommendations are made for future research and for conducting training with teachers to develop their emotional intelligence, reduce their anxiety and increase their job satisfaction, with attention paid to the specific role of heads of the schools in this regard.

Four scientific contributions have been formulated that I accept. The reference list contains an impressive number of 402 sources. An appendix contains the questionnaires in Greek.

The PhD student has three scientific publications whose only author she is, which meets the minimum national requirements for obtaining a PhD scientific and educational degree.

The PhD student demonstrates her skills in theoretical review of scientific issues, organization and conduct of research, and presentation of research results. All these skills have to be developed further, but the general impression of the dissertation gives grounds to claim that Theofania Konstantinos Psaroudaki could be awarded the PhD degree.

04 May 2025

Reviewer:

Prof. Stanislava Stoyanova, PhD